

רשומות

הצעות חוק

הכנסת

- 2 הצעת חוק יסוד: הכנסת (תיקון מס' 38) (זימון לוועדה של נושא משרה או ממלא תפקיד).
הצעת חוק הכנסת (תיקון מס' 20) (זימון לוועדה של נושא משרה או ממלא תפקיד).
2 התשס"ה-2004
- 4 הצעת חוק החברות (תיקון מס' 3) (כשירות דירקטורים חיצוניים). התשס"ה-2004
- 6 הצעת חוק הגנת הצרכן (תיקון מס' 15) (עסקה לתקופה קצובה). התשס"ה-2004
- 9 הצעת חוק הרשות השנייה לטלוויזיה ורדיו (תיקון מס' 23) (הארכת הזכויות של הטלוויזיה
הלימודית). התשס"ה-2004
- 10 הצעת חוק המדיניות הבלבלית (תיקוני חקיקה) (תיקון מס' 2). התשס"ה-2004
- 11 הצעת חוק זכויות התלמיד (תיקון) (שמירה על כבוד עובד הוראה). התשס"ה-2004

מתפרסמות בזה הצעות חוק מטעם ועדת הכנסת:

הצעת חוק-יסוד: הכנסת (תיקון מס' 38) (זימון לועדה של נושא משרה או ממלא תפקיד)

- תיקון סעיף 21
1. בחוק-יסוד: הכנסת¹, בסעיף 21(ב) –
- (1) במקום הרישה המסתיימת במילים "בחברה ממשלתית" יבוא "ועדה מועדות הכנסת רשאית, במסגרת מילוי תפקידיה, לזמן נושא משרה או ממלא תפקיד בשירות המדינה, ברשות מקומית, בתאגיד שהוקם בחוק או בגוף אחר שייקבע בחוק";
- (2) במקום הסיפה המתחילה במילים "הזימון ייעשה באמצעות השר" יבוא "הוראות בדבר זימון והתייצבות ייקבעו בחוק".
- תיקון חוק-יסוד: הממשלה², בסעיף 42, סעיף קטן (ד) – בטל.

ד ב ר י ה ס ב ר

השר הנוגע בדבר או בידיעתו, ובמי שאינו בשירות המדינה – באמצעות ראש הגוף שהמומן פועל בשירותו; ואולם רשאי השר הממונה או ראש הגוף שהמומן פועל בשירותו, להודיע לועדה כי הוא עצמו יופיע במקום מי שזומן.

מוצע לתקן את סעיף 21(ב) לחוק היסוד, ולקבוע כי ועדה תהיה רשאית לזמן נושא משרה או ממלא תפקיד בשירות המדינה, ברשות מקומית, בתאגיד שהוקם בחוק וכן בגופים שייקבעו בחוק (פסקה (1) המוצעת); עוד מוצע (בפסקה (2)) שהסמכות המהותית בדבר הזימון לועדות ובדבר החובה למסור מידע תישאר בחוק היסוד, אך ההוראות המפורטות בדבר זימון והתייצבות ייקבעו בחוק הכנסת, התשנ"ד-1994.

סעיף 2 סעיף 42 לחוק-יסוד: הממשלה, שענינו הממשלה וועדות הכנסת, קובע בסעיף קטן (ד) כי "ועדה מועדות הכנסת רשאית, במסגרת מילוי תפקידיה, באמצעות השר הנוגע בדבר או בידיעתו, לחייב עובד המדינה או כל מי שייקבע בחוק, להתייצב בפניה". לאור המוצע בסעיף 1 מתייתרת הוראת חוק זו ומוצע לבטלה.

סעיף 1 סעיף 21 לחוק-יסוד: הכנסת (להלן – חוק היסוד), מסמיך את ועדות הכנסת לזמן נושאי משרה ולחייבם למסור מידע, וזו לשונה:

ועדות

21. (א) הכנסת תבחר מבין חבריה ועדות קבועות, והיא רשאית לבחור מבין חבריה גם ועדות לענינים מסוימים; תפקידי הועדות, סמכויותיהן וסדרי עבודתן, במידה שלא נקבעו בחוק, ייקבעו בתקנון.

(ב) בתקנון ניתן לקבוע הוראות בדבר סמכותן של הועדות לזמן נושא משרה או ממלא תפקיד בשירות המדינה, ברשות מקומית, במועצה רתית, בתאגיד שהוקם בחוק או בחברה ממשלתית, ולהיידו למסור מידע שבידו על פעילות הגוף שבו הוא מכהן, זולת אם יש בגילוי משום פגיעה בחוק, בחובה מקצועית או בחובת אמונים שהוא חב בה על פי דין, וכן שיובטחו לו הזכויות של עד בבית המשפט; הזימון ייעשה באמצעות

¹ ס"ח התשי"ח, עמ' 69; התשס"ד, עמ' 336.
² ס"ח התשס"א, עמ' 158.

הצעת חוק הכנסת (תיקון מס' 20) (זימון לועדה של נושא משרה או ממלא תפקיד), התשס"ה-2004

1. בחוק הכנסת, התשנ"ד-1994¹, אחרי סעיף 3 יבוא:

ד ב ר י ה ס ב ר

היסוד, נושא משרה או ממלא תפקיד במועצה רתית, בחברה ממשלתית, בתאגיד עירוני, ובגוף שהועמד על פי חוק לביקורתו של מבקר המדינה (סעיף קטן (א)). מוצע כי הזימון ייעשה באמצעות השר או ראש הגוף שהמומן פועל בשירותו, או בידיעתו (סעיף קטן (ב)) וכן לקבוע, בדומה

במקביל להצעת חוק-יסוד: הכנסת (תיקון מס' 38) (זימון לועדה של נושא משרה או ממלא תפקיד), המתפרסמת בחוברת זו, מוצע לתקן את חוק הכנסת, התשנ"ד-1994 (להלן – החוק) ולקבוע בסעיף 3א שיווסף לחוק, כי ועדה תהא רשאית לזמן, בנוסף לאמור בחוק

¹ ס"ח התשנ"ד, עמ' 140; התשס"ד, עמ' 308; הצ"ח התשס"ד, עמ' 114.

(א) הסמכויות לפי סעיף 21(ב) לחוק-יסוד: הכנסת לזמן נושא משרה או ממלא תפקיד, יהיו מוקנות לוועדה מועדות הכנסת לגבי הגופים המפורטים להלן, בנוסף לגופים המנויים באותו סעיף קטן: מועצה דתית, חברה ממשלתית, תאגיד עירוני וגוף שהועמד על פי חוק לביקורתו של מבקר המדינה.

(ב) זימון לוועדה מועדות הכנסת כאמור בסעיף 21(ב) לחוק-יסוד: הכנסת, ייעשה באמצעות או בידיעת השר הנוגע בדבר, ולגבי מי שאינו בשירות המדינה – באמצעות או בידיעת ראש הגוף שהמוזמן פועל בשירותו, ויצוין בו הנושא שידון בוועדה.

(ג) השר הממונה או ראש הגוף, לפי הענין, רשאי להודיע לוועדה, לפחות ארבעה ימים לפני המועד שנקבע להתייצבות, כי הוא עצמו יופיע במקום מי שזומן, ויראו בהודעתו כאילו הוא שזומן לוועדה.

(ד) על אף האמור בסעיף קטן (ג), רשאית הועדה, ברוב של חבריה הקבועים, להחליט כי בנוסף לשר או לראש הגוף, לפי הענין, יתייצב בפניה גם מי שזומן כאמור בסעיף קטן (ב); הועדה תודיע על החלטתה למי שזומן כאמור וכן לשר או לראש הגוף, לפחות יומיים לפני המועד שנקבע לדיון בוועדה.

(ה) מי שזומן לפי סעיף זה ולא הופיע בפני הועדה, רשאית הועדה, ברוב של חבריה הקבועים, לדרוש ממנו להתייצב, במועד שתקבע, בזימון שיעשה לפי סעיף קטן (ב), לפחות שלושה ימים לפני המועד שנקבע לדיון בוועדה (בסעיף זה – דרישה להתייצב); הדרישה להתייצב תהיה בכתב וחתומה בידי יושב ראש הועדה.

(ו) מי שזומן לפי דרישה להתייצב, לא עשה כן ולא הראה טעם ראוי לכך, דינו – קנס.

(ז) לא יזומן להתייצב בפני ועדה מועדות הכנסת כל אחד מאלה –

(1) נשיא המדינה;

(2) יושב ראש הכנסת;

(3) בענין של שפיטה – נושא משרה שיפוטית.

ד ב ר

לפי סעיף 18 לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב] (להלן – חוק מבקר המדינה), לדרוש בכתב ממי שזומן לוועדה ולא התייצב, לעשות כן (סעיף קטן (ה)); אי התייצבות לאחר קבלת דרישה להתייצב, ללא הצדקה, תהווה עבירה שעונשה קנס (סעיף קטן (ו)).

בנוסף, קובעת ההצעה, בדומה לאמור בחוק מבקר המדינה, כי נשיא המדינה, יושב ראש הכנסת וכן בענין של שפיטה נושא משרה שיפוטית, לא יידרשו להתייצב בפני ועדה של הכנסת (סעיף קטן (ז)).

למצב הקיים היום לגבי עובדי המדינה, כי השר או ראש הגוף, לפי הענין, יוכל להודיע כי הוא יתייצב בפני הועדה במקום מי שהזומן (סעיף קטן (ג)).

מוצע לקבוע נוהל חדש, לפיו רשאית הועדה להחליט, ברוב של חבריה הקבועים, כי בנוסף לשר או לראש הגוף יתייצב לשם מסירת מידע גם המוזמן עצמו (סעיף קטן (ד)).

ההצעה מעניקה לכל הועדות סמכות, הדומה לסמכות הקיימת היום בידי הועדה לעניני ביקורת המדינה

מתפרסמת בזה הצעת חוק של חברי הכנסת מטעם ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת:

הצעת חוק החברות (תיקון מס' 3) (כשירות דירקטורים חיצוניים), התשס"ה-2004*

1. תיקון סעיף 92 בחוק החברות, התשנ"ט-1999¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 92, בסעיף קטן (א) אחרי פסקה (ז) יבוא:

"(12) בחברה ציבורית – יקבע את המספר המזערי הנדרש של דירקטורים בדירקטוריון, שעליהם להיות בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית; הדירקטוריון יקבע את המספר המזערי כאמור בהתחשב, בין היתר, בסוג החברה, גודלה, היקף פעילות החברה ומורכבות פעילותה, ובכפוף למספר הדירקטורים שנקבע בתקנון לפי סעיף 219."

ד ב ר י ה ס ב ר

מחייבת חברה ציבורית החל ביום 31.12.2003 לגלות בדוחותיה את המספר המזערי של דירקטורים בעלי מיומנות פיננסית, שהיא סבורה שצריכים לכהן בה; על החברה להסביר מדוע זה המספר המזערי שקבעה. לציון האם היא עומדת בדרישה זו, ואם אינה עומדת בה, להסביר מדוע (להלן – הנחית רשות ניירות ערך, הנמצאת באתר האינטרנט של רשות ניירות ערך – www.isa.gov.il). הנחיה זאת הולכת בעקבות מגמה במדינות המערב לחזק את עצמאותו של הדירקטוריון בחברה, ואת יכולת הפיקוח שלו על הפקוד החברה. כך, למשל, גם רשות ניירות הערך האמריקאית קבעה בכליה חובה על חברות לגלות אם בוועדת הבקורת יש לפחות דירקטור אחד בעל מומחיות פיננסית (financial expert). כן נקבע בכללי הבקורת בארה"ב כי כל חברי ועדת הבקורת חייבים להיות בעלי הבנה חשבונאית ופיננסית (Financially Literate) (יצוין כי בארה"ב הגוף המאשר את הדוחות הכספיים של החברה הוא ועדת הבקורת, ואילו על פי חוק החברות הגוף המאשר את הדוחות הכספיים הוא הדירקטוריון והוא אינו רשאי לאצול סמכות זו לועדה מועדונית; לכן הצעת חוק החברות (תיקון מס' 3) (כשירות דירקטורים חיצוניים), התשס"ה-2004, המתפרסמת בזה (להלן – הצעת החוק) מתייחסת לדירקטוריון ולא לועדת ביקורת).

מוצע לחייב חברה ציבורית למנות לפחות דירקטור אחד עם מומחיות פיננסית, ולקבוע גם לדירקטורים האחרים כישורי סף. דרישה זו תביא גם לכך שועדת הבקורת, ועדה בעלת חשיבות מרכזית בפיקוח על פעילות החברה ועל ניהולה, תהיה מקצועית ומיומנת יותר, שכן כל הדירקטורים בחברה ציבורית הם גם חברים בוועדת הבקורת. זאת ועוד, דרישה זו תעלה את הרמה המקצועית של כל הועדות המפעילות סמכויות של הדירקטוריון, שכן על פי דרישת סעיף 243 לחוק החברות, בכל ועדה כזו חייב לכהן לפחות דירקטור אחד.

עוד מוצע לחייב דירקטוריון של כל חברה ציבורית לקבוע את המספר המזערי הנדרש של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית.

סעיף 1 סעיף 92 לחוק החברות קובע את סמכויות הדירקטוריון ותפקידיו. מוצע להוסיף לתפקידי

כללי

סעיף 239 לחוק החברות, התשנ"ט-1999 (להלן – חוק החברות) קובע כי בחברה ציבורית יכהנו שני דירקטורים חיצוניים (להלן – דירקטורים חיצוניים). דירקטור שאין לו זיקה לחברה, כך, למשל, אין הוא רשאי להימנות על עובדי החברה או על בעלי השליטה בה. על הדירקטור להיות גורם אובייקטיבי ועצמאי, בעל יכולת המאפשרות לו לפקח על ההנהלה הפעילה ולהעלות את הנושאים הראויים לבחינה בפני הדירקטוריון. בעל ראייה כוללת המנותקת מהעשייה היומיומית ובעל יכולת לראות את טובת החברה בכללותה ואת האינטרסים של כלל בעלי המניות, לרבות של בעלי המניות מן הציבור. ואולם, כדי שהדירקטור יוכל למלא בהצלחה את תפקידי הפיקוח והביקורת המוטלים עליו, עליו להיות בעל כישורים מקצועיים מתאימים.

חוק החברות אינו קובע כל הוראה לגבי כשירותם המקצועית של הדירקטורים או של הדירקטורים חיצוניים בחברה ציבורית, אם כי מנתוני הרשות לניירות ערך עולה כי נכון לחודש יוני 2004 רובם המכריע של הדירקטורים בחברות ציבוריות הם בעלי תארים אקדמיים וכשני שלישים הם בעלי תארים בתחומים כלכלה וניהול, ניהול עסקים, משפטים וראיית חשבון; דרישה לגבי כישורי דירקטורים קיימת בסעיף 16 א לחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975. חברה ציבורית בשונה מחברה ממשלתית, בדרך כלל, אינה בבעלות המדינה אלא בבעלות בעלי מניות פרטיים, ועל כן, ככלל, אין הצדקה להתערבות של המדינה בניהול עניניה, ואולם הדירקטוריון אמור, בין היתר, לייצג את בעלי המניות מן הציבור שאינם בעלי שליטה וקולם אינו נשמע, ומכאן הצדקה להתערבות המחוקק.

בחברה ציבורית הדוחות הכספיים הם כלי מרכזי היוצר שקיפות ומאפשר לבעלי המניות בקרה ופיקוח על ניהול עסקי החברה; על כן, מומחיות חשבונאית ופיננסית המאפשרת, בין היתר, הבנה מעמיקה וניתוח של דוחות כספיים, היא דבר חשוב עבור דירקטור בכלל, ועבור דירקטור בפרט. לאחרונה, הוציאה רשות ניירות ערך הנחיה "דיווח על דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית – הנחיה לפי סעיף 36 א לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968" אשר

¹ הצעת חוק מס' פ/1594, הועברו לועדה כיום כ"ו בשבט התשס"ד (18 בפברואר 2004).
² ס"ח התשנ"ט, עמ' 189; התשס"ד, עמ' 29.

2. בסעיף 219(ג) לחוק העיקרי, בסופו יבוא "אשר לפחות אחד מהם הוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית", ואחריו יבוא:

"(ד) בחברה ציבורית יכהנו, בנוסף לדירקטור החיצוני בעל המומחיות החשבונאית והפיננסית, דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית במספר שאותו קבע הדירקטוריון."

3. בסעיף 239(א) לחוק העיקרי, אחרי "יכהנו" יבוא "לפחות". תיקון סעיף 239

4. בסעיף 240 לחוק העיקרי אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(א) כדירקטור חיצוני ימונה מי שהוא בעל כשירות מקצועית בסיסית או מי שהוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית, ובלבד שלפחות אחד הדירקטורים החיצוניים יהיה בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית; השר יקבע, לאחר התייעצות עם רשות ניירות ערך, תנאים מקצועיים לדירקטור בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ותנאים מקצועיים לדירקטור בעל כשירות מקצועית בסיסית."

5. אחרי סעיף 253 לחוק העיקרי יבוא:

הוספת סעיף
253א

"חובת והירות של דירקטור בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית או שהוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית או בעל כשירות מקצועית בסיסית לפי סעיפים 219(ד) או 240(א), אין בו כדי לשנות מן האחריות המוטלת עליו ועל יתר הדירקטורים בחברה, על פי כל דין."

ד ב ר י ה ס ב ר

המוצע יהיה על החברה למנות דח"צ אחד שהוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית. כל דח"צ שאינו בעל המומחיות האמורה יהיה חייב להיות בעל כשירות מקצועית בסיסית כלומר כישורים מקצועיים שהם רלוונטיים לניהול חברה או לתחומי פעילותה, והבנה פיננסית ועסקית מינימלית, כפי שיקבע שר המשפטים, בהתייעצות עם רשות ניירות ערך ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת; הועדה קבעה בדיוניה כי טיטת התקנות, אשר יפרטו את משמעות המושגים "מומחיות חשבונאית ופיננסית" ו"כשירות מקצועית בסיסית" תוצג בפניה על ידי שר המשפטים כבר במהלך הכנת הצעת החוק לקריאה השנייה ולקריאה השלישית.

יצוין כי סעיף 1 בהנחית רשות ניירות ערך כולל הגדרה של המונח "מיומנות חשבונאית ופיננסית", ולפיה מדובר על דירקטור שלאור מכלול כישוריו, השכלתו ונסיונו הוא בעל מיומנות גבוהה והבנה בנושאים עסקיים, חשבונאיים, בקרה פנימית ודוחות כספיים, באופן המאפשר לו להבין על בוריים את הדוחות הכספיים של החברה ולהעלות בפני הדירקטוריון סוגיות ושאלות בתחומים האמורים.

סעיף 5 מוצע להוסיף את סעיף 253א, אשר יקבע במפורש כי העובדה שדירקטור מונה בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית אין בה כשלעצמה כדי לשנות מן האחריות המוטלת עליו ועל הדירקטורים האחרים בחברה. הכוונה היא לכך שלא תוטל אחריות מוגברת בשל התואר כשלעצמו, אם כי ייתכן שבשל הכישורים הייחודיים תוטל עליו אחריות שונה, בדומה לאחריות אשר תוטל על דירקטור אחר בחברה בעל כישורים דומים, אשר לא מונה

הדירקטוריון של חברה ציבורית, את החובה לקבוע את המספר המזערי הנדרש של דירקטורים שעליהם להיות בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית; זאת, בהתחשב בסוג החברה, גודלה, היקף פעילותה ומורכבות פעילותה. הוראה זו באה לתת מענה, בין היתר, לטענה שהועלתה בדיון בוועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת בהכנת הצעת החוק לענין חברות ציבוריות, כי קביעה בחוק של המספר המזערי של דח"צים אשר חייבים להיות בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית, תביא לכך שחברות ציבוריות יסתפקו בדרישה הספיקה גם כאשר פעילות החברה מחייבת מינוי מספר רב יותר של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית. התיקון המוצע יחייב את הדירקטוריון לתת את דעתו לשאלה ולקבל הכרעה לגביה.

סעיף 2 סעיף 219(ג) לחוק החברות ענינו מספר הדירקטורים החיצוניים שצריכים לכהן בחברה ציבורית, מוצע, לאור החובה המוצעת בסעיף 240(א) כי לפחות אחד הדירקטורים החיצוניים יהיה בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית. להוסיף הוראה בענין זה גם בסעיף זה. כמון כן מוצע להבהיר במפורש כי כאשר הדירקטוריון קבע מספר מזערי של דירקטורים שנדרשת מהם מומחיות חשבונאית ופיננסית, על החברה למנות דירקטורים בעלי מומחיות כזו בהתאם למספר שקבע הדירקטוריון.

סעיף 3 מוצע לקבוע במפורש כי הוראת סעיף 239 לחוק החברות ולפיה בחברה ציבורית יכהנו שני דח"צים, היא דרישה מזערית, וניתן למנות גם יותר משני דח"צים.

סעיף 4 מוצע לקבוע דרישות מקצועיות לדח"צים. לפי

תזולה והוראות מעבר 6. (א) הוראות סעיף 219(ג) לחוק העיקרי בנוסחן בסעיף 2 לחוק זה, לא יחולו על חברה ציבורית אשר מינתה דירקטור חיצוני, לפני תחילתו של חוק זה, לרבות דירקטור כמשמעותו בסעיף 372 לחוק העיקרי, ואולם, החברה לא תהיה רשאית למנותו לתקופה נוספת לפי סעיף 245(א), אלא אם כן מתקיים אחד מאלה:

- (1) הדירקטור הוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית;
- (2) במועד המינוי לתקופה נוספת מכהן בחברה דירקטור חיצוני אחד בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית, ומכהנים בחברה במועד האמור דירקטורים בעלי המומחיות האמורה במספר שאותו קבע הדירקטוריון לפי סעיף 92(א)(12), אם קבע.
- (ב) חובת מינוי דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית לפי סעיף 219א לחוק העיקרי בנוסחו בסעיף 3 לחוק זה, תחול על מינוי וכהונה של דירקטור שאינו דירקטור חיצוני החל במועד שבו קבע הדירקטוריון את המספר המזערי הנדרש של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית לפי סעיף 92(א)(12): קביעה כאמור תיעשה לא יאוחר מ־90 ימים מיום פרסומו של חוק זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 6 מוצע כי דרישות הכשירות החדשות יחולו לענין דח"צים שמונו לפני מועד התחילה של החוק רק על מינוי לתקופה נוספת בהתאם להוראות הסעיף המוצע, ולענין דירקטורים אחרים יחולו ממועד שבו קבע דירקטוריון החברה כי נדרש מספר מזערי של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית: קביעה ראשונה לענין זה תעשה לא יאוחר מתשעים ימים מיום פרסומו של חוק זה, ולאחר מכן בהתאם לצרכיה המשתנים של החברה.

כדירקטור בעל מומחיות פיננסית, הוראה ברוח זו קבועה גם בדברי ההסבר של הנחית רשות ניירות ערך, סעיף זה מוצע, בין היתר, לאור טענות שהועלו בוועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת בדיון בהכנת הצעת החוק כי מינוי דירקטור כבעל מומחיות חשבונאית ופיננסית יטיל עליו אחריות מוגברת ויביא בפועל להפחתת האחריות החלה על דירקטורים אחרים.

חברי הכנסת: גילה פינקלשטיין, אהוד רצאבי, רוני בריוון, חמי דורון, רשף חן, נאול יאסינוב, אתי לבני, אילן לויבוניץ

מתפרסמות בזה הצעות חוק של חברי הכנסת מטעם ועדת הכלכלה של הכנסת:

הצעת חוק הגנת הצרכן (תיקון מס' 15) (עסקה לתקופה קצובה), התשס"ה – 2004*

1. בחוק הגנת הצרכן, התשמ"א – 1981, אחרי סעיף 13 יבוא:

13א. (א) בעסקה לתקופה קצובה, שבה מחייב עוסק חשבון של צרכן בתשלומים עיתיים לפי הרשאה לחיוב חשבונו, או לפי הרשאה לחיוב כרטיס האשראי שלו כהגדרתו בחוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו – 1986, יודיע

"עסקה לתקופה קצובה"

ד ב ר י ה ס ב ר

סעיף 1 הצעת חוק הגנת הצרכן (תיקון מס' 15) (עסקה לתקופה קצובה), התשס"ה – 2004, המתפרסמת בזה, באה לתקן את חוק הגנת הצרכן, התשמ"א – 1981

* הצעות חוק מס' פ/653, 1392/פ: הועברו לוועדה ביום י"ז בחשון התשס"ד (12 בנובמבר 2003).
1 ס"ח התשמ"א, עמ' 248: התשס"ד, עמ' 454.
2 ס"ח התשמ"ו, עמ' 187.

העוסק לצרכן, לא יאוחר מ־30 ימים לפני מועד סיום העסקה או ההתחייבות, על מועד סיום העסקה או ההתחייבות ועל יתרת מספר התשלומים שעל הצרכן לשלם עד למועד סיום העסקה או ההתחייבות. הפרטים כאמור בסעיף קטן זה ייכללו גם בכל אחד מאלה:

(1) בחוזה, אם קיים חוזה בכתב;

(2) בכל חשבונית, קבלה או הודעת תשלום, הנשלחות לצרכן.

(ב) להוראה בחוזה הקובעת כי ההתקשרות בין הצדדים תימשך לאחר מועד סיום העסקה או ההתחייבות, לא יהיה תוקף, ויראו כאילו נאמר בחוזה, שהוא יתבטל בתום אותה תקופה. הוראה זו לא תחול אם הציע העוסק לצרכן, לפני מועד סיום העסקה או ההתחייבות, להאריך את ההתקשרות ביניהם והצרכן הודיע לעוסק כי הוא מסכים להארכה.

(ג) הוראות סעיף קטן (ב) לא יחולו –

(1) על סוגי העסקאות המפורטות בתוספת הראשונה, שקבע השר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, ובלבד שהעוסק מסר לצרכן, לא יאוחר מ־30 ימים לפני מועד סיום העסקה או ההתחייבות, בנוסף לפרטים האמורים בסעיף קטן (א), גם הודעה על מועד הסיום; בהודעה יציין העוסק במפורש כי ההתקשרות ביניהם תימשך לאחר מועד סיום העסקה או ההתחייבות אלא אם כן יודיע הצרכן כי ברצונו לסיימן, וכן על זכותו של הצרכן לסיים את העסקה בכל עת; השר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לשנות את התוספת הראשונה;

(2) על עסקה כאמור בפסקה (2) שבהגדרה עסקה לתקופה קצובה, אם סכומי התשלומים שיחולו לאחר מועד סיום העסקה נקבעו באופן ברור ומפורט בעת ההתקשרות בין העוסק לצרכן.

(ד) לענין סעיף זה, נטל ההוכחה כי הצרכן הסכים להאריך את ההתקשרות בינו לבין העוסק מוטל על העוסק.

ד ב ר י ה ס ב ר

מודעות הצרכנים לעסקאות שעליהן הם חתומים, מוצע לתקן את חוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981, ולקבוע בו כי על עוסק להביא לידיעת הצרכן את המועד שבו תסתיים התחייבותו לפי החוזה שביניהם, או את המועד שבו תסתיים ההטבה הכלולה בחוזה, ואת יתרת מספר התשלומים שעל הצרכן לשלם עד למועד סיום העסקה או ההתחייבות (סעיף 13א(א) המוצע). מידע שמחד גיסא קל לעוסקים לגלותו, ומאידך גיסא, מאפשר לצרכן לשקול את צעדיו.

עור מוצע לקבוע במפורש (סעיף 13א(ב) המוצע בסעיף 1) שלא תהיה הארכה אוטומטית של החוזה לאחר המועד שבו תסתיימה התקופה הקצובה, אלא אם כן הצרכן נתן את הסכמתו המפורשת לכך, וכי הוזהק לא יחול על סוגי עסקאות המפורטות בתוספת הראשונה. עסקאות אלו טרם נקבעו, אך הכוונה היא לקבוע סוגי עסקאות שביטולן ללא הסכמה מפורשת מצד הצרכן עלול לגרום לו נזק, כמו התקשרות למתן שירותי טלפון או שירותים מצילי חיים. כמו כן מוצע שההוראות האמורות לא יחולו על עסקה

כיום, עוסקים שונים מבטיחים לצרכנים בעת ביצוע עסקה, תנאים מסוימים שעיקרם הנחה או הטבה אחרת (להלן – הטבה). שתינתן לצרכן עם ביצוע העסקה, ההטבה כרוכה בתנאי שלפיו הצרכן יהיה קשור בחוזה לתקופה מסוימת, מוגדרת או בלתי מוגדרת; כמו כן, במקרים רבים מסכים צרכן להתקשר עם עוסק בעסקה לתקופה מוגבלת, כשהוא אינו מודע לכך שהחוזה כולל הוראה, לפיה ההתקשרות תוארך אוטומטית בתום אותה תקופה.

מטבע הדברים, רוב רובם של הצרכנים אינם מנהלים מעקב מסודר אחר מועד פקיעת החוזה או מועד סיום ההטבה שבשלה התקשר הצרכן בעסקה, ולפיכך אינם מודעים למועד סיום החוזה או ההטבה. כתוצאה מכך, ממשיך העוסק לחייב את הצרכן בתשלומים, שהם לעתים קרובות גבוהים מהסכומים שבהם התחייב בעת ביצוע העסקה לגבי אותו מוצר או שירות; תופעות אלה פוגעות בצרכן שכן בתנאי התחרות בשוק, הוא היה יכול להשיג תנאים משופרים.

כדי להגביר הן את התחרות בין העוסקים והן את

(ה) בסעיף זה –

"מועד סיום העסקה או ההתחייבות" – אחר ממועדים אלה, לפי

הענין:

(1) המועד שבו מסתיימת העסקה לפי פסקה (1) שבהגדרה עסקה לתקופה קצובה;

(2) מועד סיום התקופה שבה משולם מחיר מוזל או ניתנת ההטבה לפי פסקה (2) שבהגדרה האמורה;

(3) מועד סיום ההתחייבות לתשלום כאמור בפסקה (3) להגדרה האמורה;

"עסקה לתקופה קצובה" – כל אחת מאלה:

(1) עסקה לתקופה קצובה להספקת טובין או שירותים, העולה על שישה חודשים;

(2) עסקה, שבה משולם מחיר מוזל או ניתנת הטבה אחרת לתקופה קצובה העולה על שישה חודשים, אף אם העסקה עצמה היא לתקופה בלתי קצובה;

(3) עסקה, שבה התשלום עבור הטובין או השירותים המהווים חלק מהעסקה, יבוצע במשך תקופה קצובה העולה על שישה חודשים, אף אם העסקה עצמה היא לתקופה בלתי קצובה.

213. (א) בלי לגרוע מהוראות כל דין, בעסקה שבה הצרכן משלם תשלומים עיתיים, לרבות בעסקה לתקופה קצובה כהגדרתה בסעיף 13א(ד), ישלח העוסק לצרכן, אחת לשישה חודשים לפחות, העתק מהחשבוניות המתייחסות לתשלומים ששילם הצרכן במהלך ששת החודשים שחלפו.

משלוח חשבוניות והודעות תשלום לצרכן

(ב) השר, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, רשאי לקבוע הוראות בדבר חובת עוסק לתת או לשלוח לצרכן הודעות תשלום או קבלות ובדבר חובתו לשלוח חשבוניות, הודעות תשלום או קבלות בדרך שיקבע כאמור.

ד ב ר י ה ס ב ר

הוראה זו מוצעת לאור זנוהג שהשתרש לאחרונה בעיקר בתחומי התקשורת, לאפשר לצרכנים גישה למידע האמור באמצעות הטלפוניה או האינטרנט, שחלק מהצרכנים אינם מודעים לו, כך שהמידע אינו זמין להם, ולכן לדעת המציעים טרם הגיע הזמן להחליף את הנייר במידע תצוגתי, ולהסמיך את השר להסדיר משלוח הודעות תשלום, קבלות או חשבוניות.

לתקופה קצובה כהגדרתה בפסקה (2) של סעיף 13א(ד) המוצע, ובלבד שסכומי התשלומים שיחולו לאחר מועד סיום העסקה נקבעו באופן ברור ומפורט בעת ההתקשרות כך שהם ידועים מראש וברורים לצרכן.

בסעיף 13 ב מוצע לחייב עוסק לשלוח לצרכן, המשלם עבור עסקה מסוימת בתשלומים, אחת לשישה חודשים לפחות, העתק מהחשבוניות המתייחסות לתשלומים ששילם הצרכן במהלך ששת החודשים שחלפו.

2. בסעיף 117 לחוק העיקרי, בכל מקום, אחרי "התוספת" יבוא "השניה". תיקון סעיף 117
3. בסעיף 23(ג)9 לחוק העיקרי, אחרי "התוספת" יבוא "השניה". תיקון סעיף 23
4. בתוספת לחוק העיקרי, בכותרת, אחרי "תוספת" יבוא "שניה". תיקון הכותרת בתוספת
5. לפני התוספת השניה יבוא: תוספת תוספת

"תוספת ראשונה"
(סעיף 13א(ג))

ד ב ר י

סעיפים 2 עד 5

מוצעים תיקונים טכניים הנובעים מההצעה לקבוע בתוספת עסקאות שסעיפים 13א ו-13ב שמוצע להוסיפם לחוק לא יחולו עליהן.

חברי הכנסת: אורית נוקד, שאול יהלום

הצעת חוק הרשות השניה לטלוויזיה ורדיו (תיקון מס' 23) (הארכת הזכיון של הטלוויזיה הלימודית), התשס"ה-2004*

1. בחוק הרשות השניה לטלוויזיה ורדיו, התש"ן-1990 (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 37א(א), פסקה 2(ב) – תימחק.

2. בסעיף 55 לחוק העיקרי, לפני סעיף קטן (ב) יבוא:

"(3א) (1) המועצה תיתן לטלוויזיה הלימודית ללא מכרו זכיון לשידורי טלוויזיה בערוץ 2, לתקופת הזכיון האמורה בסעיף 34(ב1), שתחילתה ביום כ"ט בתשרי התשס"ו (1 בנובמבר 2005); זכיון כאמור יינתן ליחידת שידור בהיקף של שמונה אחוזים וחצי מכלל יחידות השידור בערוץ 2 לנושאים ובשעות כאמור בסעיף קטן (א).

ד ב ר י

ובמקביל לבטל את הוראת סעיף 37א(א)2(ב) לחוק. נכון להיום משדרת הטלוויזיה הלימודית בהיקף של 8.5% מכלל השידורים האמורים (סעיף 55א1)). ומוצע שגם הזכיון החדש יינתן באותו היקף וכן לאותם נושאים ובשעות כאמור בסעיף קטן (א), שהם, כלשון הסעיף, "לימודיים-חינוכיים בלבד ובשעות צפייה של האוכלוסיה לה מיועדים שידורים אלה".

ההצעה להאריך את זכיונה של הטלוויזיה הלימודית באה בהתחשב בתרומתה הניכרת לתכני הערוץ השני, מאחר שתכניתיה נותנת ערך מוסף תרבותי-חינוכי, בשל העובדה שמדובר בתכניות איכות, נטולות שיקולי רייטינג אשר ספק אם גוף אחר היה מפיק ומשדר בערוץ זה. כמו כן, מתן הזכיון לטלוויזיה הלימודית לשידורים בערוץ 2 מאפשרת לה להגיע לאוכלוסיה אשר לא הייתה נחשפת לתכניתיה אלולא ערוץ זה.

לאור זאת קיימת חשיבות רבה להבטיח המשך

חוק הרשות השניה לטלוויזיה ורדיו, התש"ן-1990 (להלן – החוק), קובע בסעיף 37א(א), כי עם הארכת הזכיונות לכל בעלי הזכיונות בערוץ 2 עד ליום 31 באוקטובר 2005, יוארך גם הזכיון שניתן לטלוויזיה הלימודית בהתאם לסעיף 55א(1) לחוק.

ואכן, המועצה האריכה את הזכיונות האמורים, ולפיכך אמור זכיונה של הטלוויזיה הלימודית, כמו גם זכיונם של שאר בעלי הזכיונות באותו ערוץ, לפוג באותו מועד.

עוד קובע החוק, כי עד ליום 30 בספטמבר 2004 על הרשות לפרסם מכרו למתן זכיונות לשידורי טלוויזיה בערוץ 2, החל ב-1 בנובמבר 2005 (סעיף 34א), וזכיונות אלה יהיו לתקופה של 10 שנים (סעיף 34(ב1)).

מוצע לתקן את סעיף 55 לחוק ולקבוע, כי המועצה תיתן לטלוויזיה הלימודית ללא מכרו זכיון לשידורי טלוויזיה בערוץ 2, לתקופת הזכיון האמורה בסעיף 34(ב1) שתחילתה ביום כ"ט בתשרי התשס"ו (1 בנובמבר 2005).

* הצעת חוק מס' 2456/פ' הועברה לוועדה ביום י' באב התשס"ד (28 ביולי 2004).
1 ס"ח התש"ן, עמ' 58; התשס"ד, עמ' 499.

(2) אין בהוראות סעיף קטן זה כדי לגרוע מסמכויות המועצה לפי הוראות סעיף 37.

ד ב ר י ה ס ב ר

הזיכיון בערוץ 2 שביקשו זאת, תמורת תשלום למדינה כפי שיקבעו שר האוצר ושר התקשורת. באישור הועדה: הודיע בעל זיכיון בערוץ 2 כי אין הוא מעוניין בחלקו היחסי ביחידת השידור כאמור, יחולק הזיכיון בחלק היחסי האמור לבעלי הזיכיון האחרים בערוץ 2 שיהיו מעוניינים בכך, תמורת תשלום למדינה שקבעו שר האוצר ושר התקשורת באישור הועדה: הודיעו כל בעלי הזיכיון בערוץ 2 כי אין הם מעוניינים ביחידת השידור שעמדה לרשות הטלוויזיה הלימודית, כולה או חלקה, ייקבע בעל הזיכיון ביחידת השידור כאמור על ידי המועצה, בדרך של מכרז.

שידוריה של הטלוויזיה החינוכית בערוץ 2 כפי שקיים בפועל היום.
וזו לשונו של סעיף 37א(א)(2)(ב) לחוק שמוצע לבטלו (פורסם בס"ח התשס"ד, עמ' 71):
"ביטול 37א. (א) ...
זכיון, ... (א) ...
פקיעתו או יחידת השידור שעמדה לרשות הטלוויזיה הלימודית, תחולק לבעלי

חברי הכנסת: ענבל גבריאלי, רוני בריאון

מתפרסמת בזה הצעת חוק של חברי הכנסת מטעם ועדת הכספים של הכנסת:

הצעת חוק המדיניות הכלכלית (תיקוני חקיקה) (תיקון מס' 2), התשס"ה – 2004*

1. תיקון סעיף 85 בחוק המדיניות הכלכלית לשנת הכספים 2004 (תיקוני חקיקה), התשס"ד – 2004 (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 85 –

- (1) בכותרת השוליים, במקום "התקנת תקנות ותחילה" יבוא "התקנת תקנות, תחילה ותחולה";
(2) אחרי סעיף קטן (ד) יבוא:

"(ה) סעיף 8(ג) לחוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב), התשנ"ג – 1992, בנוסחו בסעיף 79 בחוק זה, יחול רק על חוב ארנונה סופי לגבי הארנונה הכללית שהוטלה החל ביום ז' בטבת התשס"ד (1 בינואר 2004); בסעיף זה – "חוב ארנונה סופי" – כהגדרתו בסעיף 8(ג) לחוק הסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב), התשנ"ג – 1992."

ד ב ר י ה ס ב ר

ארנונה סופי לגבי ארנונה כללית המוטלת החל משנת הכספים 2004, כתוצאה מכך, רשות מקומית לא תוכל לגבות חוב ארנונה סופי מבעל שליטה בחברה פרטית על פי ההסדר האמור לגבי ארנונה כללית שהוטלה לפני יום 1 בינואר 2004.

סעיף 79 לחוק המדיניות הכלכלית מתקן את סעיף 8(ג) לחוק הסדרים משנת 1992 כך שבהתקיים תנאים מסוימים רשות מקומית תהיה רשאית לגבות חוב ארנונה סופי של חברה פרטית גם מבעל השליטה בחברה הפרטית. בהצעת חוק זו מוצע לקבוע שהסדר זה יחול רק לגבי חוב

חברי הכנסת: אלי אפללו, אברהם חירשון, רוחמה אברהם, גלעד ארדן, רוני בריאון, מגלי והבה, חיאל חזן, רשף חן, אהוד יתום, חיים כץ, לאה נס, גדעון סער, מולי פולישוקיבלוך, גולה פינקלשטיין, איוב קרא, אהוד רצאבי

* הצעת חוק מס' 1815/18: הועברה לוועדה ביום י"ט בשבט התשס"ד (11 בפברואר 2004).
1 ס"ח התשס"ד, עמ' 70 ועמ' 524.
2 ס"ח התשנ"ג, עמ' 10.

מתפרסמת בזה הצעת חוק של חברת הכנסת מטעם ועדת החינוך והתרבות של הכנסת:

**הצעת חוק זכויות התלמיד (תיקון) (שמירה על כבוד עובד הוראה),
התשס"ה-2004***

1. בחוק זכויות התלמיד, התשס"א-2000 (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 1: תיקון סעיף 1
(1) אחרי "תוך שמירה על" יבוא "כבוד עובד ההוראה ועל";
(2) בסופו יבוא "ולעודד יצירת אקלים של כבוד הדדי בקהילת מוסד החינוך".
2. בסעיף 2 בחוק העיקרי, אחרי ההגדרה "מנהל המחוז" יבוא:
"עובד הוראה" – מנהל, מורה, גנת או מדריך במוסד חינוך".
3. בסעיף 4(ב) בחוק העיקרי, במקום "לרבות כללי המשמעת" יבוא "ובכלל זה כללי המשמעת ולרבות כללים בדבר כיבוד עובדי ההוראה במוסדות החינוך ומניעת אלימות גופנית ומילולית והטיפול בה".

ד ב ר י ה ס ב ר

גם לכבוד עובד ההוראה כפי שהוגדר בסעיף 2. כן מוצע, ברוב אחת ההמלצות של הוועדה לבחינת עקרונות יסוד בתחום הילד והמשפט ויישומם בחקיקה, בראשות השופטת סביונה רוטלוי, להתייחס לעידוד הכבוד ההדדי כקהילת מוסד החינוך כולה.

סעיף 3

סעיף 4 לחוק העיקרי ענינו הבאה לידיעת התלמידים של ההוראות בדבר חובותיהם וזכויותיהם. מוצע שבין הוראות אלו יוכללו כללים בדבר כיבוד עובד ההוראה וכללים שענינם מניעת אלימות במוסד החינוך.

בשנים האחרונות אנו עדים להתגברות תופעת האלימות במוסדות החינוך. בכבודם של עובדי ההוראה חלה שחיקה מתמדת, והיא מתבטאת בריבוי המקרים שבהם מופנים כלפי עובדי ההוראה קללות ואיומים ואף פגיעות בגוף וברכוש.

הצעת חוק זכויות התלמיד (תיקון) (שמירה על כבוד עובד הוראה), התשס"ה-2004, המתפרסמת בזה, מטרתה להגביר את מודעות התלמידים לכבודם של עובדי ההוראה.

סעיפים 1 ו-2

מוצע לתקן את סעיף המטרה כך שתייחס במפורש

חברת הכנסת גילה פינקלשטיין

* הצעת חוק מס' פ/2105: הועברה לוועדה ביום ג' באב התשס"ד (21 ביולי 2004).
1 ס"ח התשס"א, עמ' 42.

